

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

נדרים כו

עניין: משה רבינו ולא רבינו משה

שם משמעון (פאלאק) יו"ד סי כב

שאלונו ירמיה פלוני ונורי ונסוע עכ"פ כשאוור פלוני שזכירו צטנוו צלצד והגס שאח"כ נוסיק עליו גם ונורי ונ"ו צלותו רגע כונונרי עכ"פ שהזכיר שנוו ה" ונסוע כאלו הזכירו רק צטנוו צלצד ודוני לניש צנדרים דכיו צנוודר הנלה ונאיה אנשים ולציו ה" ציניהם שיש קפידא שלא לונר עליהם כולכס חוץ ונאצי כדי שלא יהי ונזן ונדצרו אף רגע כונונרי שכולל צלותו איסור הנלה גם לציו כונוש הרין שם וה"י יש קפידא צלנוירת פלוני ונורי כדי שלא יסתנוע צלותו רגע כונונרי עכ"פ שזכיר את שנוו שכונתו להזכירו רק צטנוו צלצד. ואכן הצרכי ציו"ד שם כבר הציא צטס אייך להק' ע"ז החילוק של הפר"ד ונו"ש צגיטין ד"ד וני נתן ליכא אצא וצפסחים דק"צ אכי אונר ליוחאי אצא וכדוני עיי"ש ופלא שלא הק' יותר ונורצטיה שאנו ונקדיונן ג"כ שנוו לרציו ולא

פרשת דרכים דרוש טו

וכיוצא בזה ג"כ מצינו לדוד בפ"ק ומפי רבותי³¹ שמעתי עם ההיא דאמרינן דברכות²⁸ לדוד שמרה נפשי כי חסיד אני²⁹ כך אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע לא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב יושבים אגודות אגודות בכבודם ואני ידי מלוכלכות בדם ובשפיר ושליא כדי לטהר אשה לבעלה, ולא עוד אלא שכל מה שאני עושה אני נמלך במפיבושת רבי ואומר לו מפיבושת רבי יפה דנתי יפה חייבתי יפה זכיתי יפה טהרתי יפה טמאתי ולא בושתי, א"ר יהושע בריה דרב אידי מאי קרא³⁰ ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש תנא לא מפיבושת שמו אלא איש בושתי שמו ולמה נקרא שמו מפיבושת שהיה מבייש פני דוד בהלכה, ע"כ. ויש לדקדק במה שאמרו תנא לא מפיבושת שמו אלא איש בושתי שמו כו' דמאי איריא דרשא זו הכא, דבשלמא אם היו מביאים שום פסוק דמפיבושת היה שייך לומר תנא לא מפיבושת שמו וכו' אבל הכא לא הוזכר מפיבושת אלא אגב גררא דדוד היה נמלך בכל מה שעושה עם רבו ואומר מפיבושת רבי וכו' ואין דרך התלמיד בכיוצא בזה לדרוש שמות.

של"ה מסכת שבועות

תורה אור אות צב

רוחניות התורה והתחלת י' דברות אנכי. וזה הענין בזהוהר, משה רבינו ע"ה מתפשט בכל דור ודור, כי תמיד מסתעפים ומתנוצצים ששים רבוא מששים רבוא. וזה ענין שנקרא משה רבינו, ולמה לא נקרא רבינו משה כמו שאנו קורים לאיש המעלה ומקדימים הרבנות לשמו. אף שאין זה קושיא כי היה משה קודם שנעשה רבינו, דהיינו קודם שקיבל התורה נקרא משה ואחר כך נעשה רבינו, מה שאין כן לאחר מתן תורה הוקדם רבינו להשם, כי כל מה שהחכם מתחכם ומתחדש כבר היה בסיני כמו שכתבתי לעיל. מכל מקום לענין הזה גם כן שפיר, כי משה אפילו לאחר פטירתו מתפשט בכל דור ודור. וזהו פירוש מה שמצינו לפעמים בגמרא משה שפיר קאמרת, כלומר הניצוץ של משה מתנוצץ מאוד בקרבך על כן שפיר קאמרת, וכתבתי זה למעלה. וזה ענין

ומשום הכי קראו דוד בשם התאר. **ובסירבא** שדנתי לפניהם שרש"י פירש עלה ההיא דאמרינן³⁴ זה הקורא לרבו בשמו שאומר פלוני ואינו אומר מורי ר' פלוני, ע"כ. ומרן ז"ל בכסף משנה פ"ה מהלכות תלמוד תורה³⁵ הביא דברי רש"י הללו וכתב ומקרא מסייעו דקאמר יהושע אדוני משה,³⁶ ע"כ. אלמא דליכא איסורא אלא במזכיר שמו דוקא בלתי שום כנוי, אבל באומר אדוני או מורי שרי להזכיר שמו וא"כ הכא שדוד היה אומר מפיבושת רבי ליכא איסורא. **ואפשר** ליישב דבריהם דדוקא כשמזכיר התאר מקודם כגון אדוני משה או מורי פלוני שרי, אבל לומר פלוני מורי שמזכיר שם העצם קודם התאר אסור,³⁷ ולומר ג"כ משה אדוני היה אסור, והכא גבי דוד שהיה אומר מפיבושת רבי שמזכיר שם העצם קודם הכינוי אסור ומש"ה אמרו לא מפיבושת שמו אלא איש בושתי כו' ותבלין מצאתי לחילוק זה.³⁸

